

Eén conferentie en acht acties voor 200 000 jobs

Eind juni 2003 lag het aantal werkzoekenden in Vlaanderen hoger dan eind juni 1999. Door de enorme jobcreatie in de periode 1999-2000 was er bij het begin van de vorige legislatuur een stijging van de werkzaamheidsgraad, maar deze stijgende trend kon niet lang aangehouden worden. Tegelijkertijd is ook het totale uitkeringsvolume voor werkloosheid en (vervroegde) inactiviteit de laatste jaren toegenomen. Weinig opbeurende resultaten voor een Regering die van de actieve welvaartsstaat een strijdpunt had gemaakt en dus dringend tijd voor een overtuigend herexamen.

In het nieuwe regeerakkoord is er wel geen spoor meer te bekennen van het concept 'actieve welvaartsstaat'. Niettemin zijn de ambities er niet geringer op geworden: de nieuwe federale Regering wil 200 000 jobs creëren en stelt een werkzaamheidsgraad boven 65 procent in het vooruitzicht, te realiseren 'na afloop van deze legislatuur'.

Zoals in het begin van de jaren '90, met het recessiejaar 1993 en het Globaal Plan, grijpt men naar het wapen van de 'mobilisatie van alle dynamische krachten' en een *werkgelegenheidsconferentie* met de sociale partners en alle regionale en gemeenschapsoverheden. De bedoeling ervan is afspraken te maken rond vorming, opleiding en arbeidscreatie. Uiteraard stippelt het regeerakkoord reeds enkele pistes uit die zeker dienen gevolgd, maar die tijdens volgende begrotingsrondes, de werkgelegenheidsconferentie en het veelal noodzakelijke overleg met gewesten en gemeenschappen nog dienen concreetiseerd te worden. Een korte samenvatting van de *acht nieuwe acties*.

De reeds bestaande systemen om betaalde arbeid voldoende lonend te maken en vooral gericht op laaggeschoolden, worden begin 2004 geleidelijk geïntegreerd in het nieuwe stelsel van *de werkbonus*. De werkbonus moet de werkloosheidsval verder verkleinen door het financiële voordeel voor de lage inkomens verder te vergroten. De werkbonus is maximaal voor de laagste inkomens en dooft geleidelijk uit tot een bepaald inkomensplafond is bereikt. Daarnaast zal voor de deeltijds werkenden de *inkomensgarantie-uitkering* verbeterd worden en voor de zelfstandigen en meewerkende echtgenoten met een laag inkomen zal het belastingkrediet worden opgetrokken.

Voor de bedrijven worden de *sociale bijdragen verlaagd*. In tegenstelling tot de vorige lastenverlaging bij het begin van de legislatuur (april 2000), gaat het niet om een lineaire of forfaitaire verlaging voor alle werknemers. De lastenverlaging is daarentegen gericht op vijf doelgroepen of arbeidssegmenten: *laaggeschoolden* voor wie de grens wordt opgetrokken tot 2 000 euro; *deeltijdse jobs* waarbij het vereiste minimumpercentage van het voltijdse arbeidsregime om in aanmerking te komen voor de structurele lastenverlaging herbekeken wordt; voor *kennisjobs* van onder meer jonge ingenieurs, wetenschappers en informatici wordt gestreefd naar een plafonnering van de sociale bijdragen; de bestaande structurele lastenverlaging voor *oudere werknemers* wordt uitgebreid van 57-plussers naar alle 55-plussers en opgetrokken naar 4 000 euro per jaar voor de 58-plussers; de lastenverlaging voor de *non-profitsector* wordt geleidelijk gelijkgeschakeld met deze van de privé-sector.

Het stelsel van de *dienstencheques* wordt versterkt in een poging om 25 000 jobs in de 'buurt- en nabijheidsdiensten' te creëren. Hierbij wordt vooral gemikt op een betere doorstroming van de werkzoekenden in het PWA-systeem.

Tijdens de werkgelegenheidsconferentie zullen er verschillende maatregelen moeten genomen worden om de *vervroegde uittreding* van oudere werknemers af te remmen. Hierbij denkt de Regering in eerste instantie aan het ontmoedigen van de 'Canada Dry's' (dit zijn de informeel toegekende brugpensioenen die de vorige Regering door hevig verzet van de sociale partners niet heeft kunnen 'aanpakken'), het ontmoedigen van vervroegde pensionering, het beperken van de toegelaten arbeid van nieuwe vervroegd gepensioneerden en het versoepelen of afschaffen van de plafonds van toegelaten arbeid voor de 'wettelijk gepensioneerden'.

Bij herstructureringen wordt het minder gemakkelijk om over te gaan tot collectief ontslag en zal vooral voor de oudere werknemers een *actieve politiek van herinschakeling* gevoerd worden. Eerst moet de beschikbare arbeid maximaal herverdeeld worden over alle werknemers en in de eerste plaats naar de 50-plussers die naar een 4/5-systeem moeten overstappen. De structurele lastenverlaging voor de 55-plussers die veranderen van werkgever zal nog versterkt worden. Ingeval van herstructurering in de openbare sector zullen overtollige personeelsleden kunnen opgenomen worden in *mobilitateitspools* die desnoods zullen instaan voor de nodige omscholing en hen zullen begeleiden op zoek naar een nieuwe job.

Speciaal voor langdurig werkzoekenden worden er diverse maatregelen voorzien in functie van een *meer actieve begeleiding van de werkzoekenden*. Tegenover de afschaffing van de stempelcontrole staat een intensere controle van de RVA op de inzet en de beschikbaarheid, maar er zal ook een meer actieve arbeidsbemiddeling en persoonlijke begeleiding komen voor moeilijk plaatsbaren. Dit alles moet het mogelijk maken op termijn *artikel 80 af te schaffen*, maar dit kan pas gebeuren na een positieve evaluatie na twee jaar proefdraaien van het nieuwe systeem. Andere plannen betreffen een nauwere samenwerking tussen de sociale inspecties, het aanpakken van de schijnzelfstandigheid, de creatie van *inloopbanen* in de industrie en dienstensector via activeringspremies bij aanwerving in het systeem 'alternerend leren-werken', en het toekennen van een *brugpremie* aan bruggepensioneerden en oudere werklozen die opnieuw aan het werk gaan.

Om de *sociale economie* verder uit te bouwen zal het statuut van de vennootschap met sociaal oogmerk worden aangepast en komt er een wettelijk kader voor activiteiten-coöperatieven. Voor buurt- en nabijheidsdiensten komen er eveneens bijdrageverminderingen en activeringspremies voor de aanwerving van leefloners en langdurig werklozen.

Ook de nieuwerwetse thema's komen uitgebreid aan bod. Op het vlak van een *betere combinatie van gezin en werk* zullen enkele verbeteringen komen van de zwangerschaps- en bevallingsrust en van het ouderschapsverlof. Maar ook het innoverende idee van het *tijdsparen* is opgenomen in het regeerakkoord. Via een *individuele tijdsparrekening* waarop vakantiedagen of overuren kunnen opgespaard worden, zouden zowel werknemers als ambtenaren de mogelijkheid krijgen om hun loopbaan over de langere termijn iets meer volgens eigen behoeften in te richten.

In functie van de *kwaliteit van de arbeid* wordt er gestreefd naar een sterkere preventie van arbeidsongevallen en beroepsziekten. In overleg met de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming zal gezocht worden naar een betere samenwerking tussen alle betrokken instellingen en preventie-actoren.

Het netelige probleem van de vakbondsvertegenwoordiging in kleine ondernemingen, dat aan de orde is tengevolge van nieuwe Europese verplichtingen, wordt verwezen naar het sociaal overleg. Ook het vastleggen van een nieuwe feestdag werd via deze zijweg ontweken.

Francis Holderbeke
Steunpunt WAV